

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' במדבר כ"ה א"ר תשע"ט

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 609

פנינים יקרים

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' (א, א) רש"י מתוך חיבתן לפניו מונה אותם בכל שעה וכו', כלומר לא אך ידיעת מספרם של ישראל מטרה היא אלא המנין עצמו. זאת משום שעצם הספירה לשעצמה מעידה על חיבה.
(רבי יחזקאל סרנא)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית וכו' (א, א) לכאורה צ"ב למה לא מנו מיד באחד בניסן מיד עם השראת השכינה? וי"ל על פי דאיתא בשו"ע (סי' תכט) עני הדר בעיר שלשים יום צריכים לתת לו חטים לפסח כי שלשים יום נחשב כאלו נקבע וכן לגבי הקמת המשכן לאחר שנקבעה השראת השכינה שלשים יום, מנאם.
(מדבר קדש)

במדבר סיני וכו' (א, א) מה שניתן התורה במדבר דוקא היה כדי להמשיך אור התורה אף למקום התהוה. כי התורה היא חיות הכל שקודם התורה היה שני אלפים תהוה והקב"ה מאיר על ידי התורה לכל מקומות האפלים. וזה היה כוונת בריאת העולם להאיר על ידי אור נשמתו גם בגשמיות ונמצא יש לכל פרט הסתר מיוחד וזה המנין כנ"ל.
(שפת אמת)

שאו את ראש וכו' (א, ב) רצון השי"ת להיות בני ישראל דביקין בכל מעשיהם בבחינת הראשית וההתחלה להיות דבקים בשרשם וזהו שאו את ראש ר"ת ראש מתנשאים.
(שפת אמת בשם חדושי הרי"ם)

למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגלגלותם (א, ב) הנה המנהג כשמתפללים על החולה לרפואה מזכירים שם האם כי בעיני החומר בני חיי ומוזוני מזכירים שם האם אבל בעיני רוחניים העיקר האב רמז נפש חיה הוא שמו.
(מעגלי צדק)

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם (א, ב) איתא במדרש (מד"ב, ה) בשעה שאמר הקב"ה למשה לסדר את עדת בני ישראל לפי הדגלים היה משה מיצר ואומר שמעתה עתידה המחלוקת לפרוץ בין השבטים כאשר כל אחד יחפוץ במקומו של חברו, אמר לו הקב"ה אין לך מה לחשוש, הם מעצמם מכירים את מקומם וכשם שהקיפו את מטתו של יעקב על פי הוראתו בסדר זה יקיפו את המשכן.
(נחלת אליעזר)

מבן עשרים שנה ומעלה וכו' (א, ג) מהגמ' בקדושין (כט, ע"ב) שעור לאדם שישא אשה מבן עשרים שנה ואז ראוי להשראת השכינה. וזהו מבן עשרים שנה ומעלה שראוי להיות יוצא צבא בישראל בבחינת אדם.
(דרך אמונה)

מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל תפקדו אותם וכו' (א, ג) לגלגלותם, הטעם שאסור למנות את הציבור כי אם לגלגלותם כי עד עתה נמצא כל יחיד בתוך כלל הרבים, ולפיכך ניצול מדין שמים בזכות הרבים, אבל אם מונים ופורטים את הכלל להרבה יחידים אזי נידון כל יחיד לבדו ויש חשש לעין הרע וד"ל.
(רבנו בחיי)

מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל תפקדו וכו' (א, ג) לא נאמר תספרו אותם כי לא היו ישראל נמנין לגלגלותם אלא על ידי שקלים בקע לגולגולת - מחצית השקל. נמצא שתפקדו משמעותו השגחה שישגיחו עליהם לידע מספר העם. (הערת המעתיק: עצם העובדה שהפקידה לגלגלותם שהוא מחצית השקל וממילא מתחייב עוד פקידה של מחצית השקל. כך שפוקדים במחצית שקל ולא יהיה בהם נגף.) (רמב"ן)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשק שיחת הרא"ש זיע"א ז' ניסן תשל"ה ה'תשנ"א א.א.א.

ז

אולם אם לעתיד לבוא נקבל נהמא דכיסופא
מאד לא נרגיש טוב אז. כי מי שלא עבד על
עצמו ("אויס גיארבעט") בעולם העשיה שיהיה
לו במה לחיות בעולם הבא, באהל שלו שהוא
הביא איתו מהאי עלמא, הוא יצטרך שם להגיע
אל הצדיק שיתן לו חיות, וזה יהיה "נהמא
דכיסופא". ולכן כתוב שלעתיד לבוא "כל אחד
נכוה מחופתו של חבירו", כי כאשר הוא אוכל
מהחופה של החבר והוא צריך להגיע אל חברו
שיהנה אותו, רע לו מאד בבושה הזו. בכל
העולם אין כאלו כאבים מרים כמו הכאב של
הבושה שתהיה לאדם כאשר יצטרך לאכול
מחופה של חברו.

לכן צריך כל אדם להכין לו את החופה שלו,
שלא יצטרך לאכול מחופתו של חבירו. ואז הוא
יהיה מחובר ומהודק לצדיק - הקב"ה בעצמו
שהוא צדיקו של עולם. הצדיק אמת נהיה
מציאות הוי"ע שבעולם העשיה הוא מגיע
לבחינה של הקב"ה, והיינו שהוא מבטל את עצמו
לגמרי, והרג את היצה"ר כמו דוד המלך, ואז
הוא חי תחת כסותו של הקב"ה. הוא שהיה
'נברא' והגיע לבחינת 'בורא' יש בו מעלה יתירה
כביכול יותר מקוב"ה (שהקב"ה גוזר גזירה וצדיק
מבטלה), כי הוא עבד על עצמו ע"י בחירה. ובזה
שהשי"ת משפיע לו כח כזה, בזה הוא כביכול
מזין את הקב"ה, כי יותר ממה שהעגל רוצה
לינוק פרה רוצה להניק.

וזה כל האדם בעולם הזה, שיגיע לתכלית של
הכרת היסוד שלו. ועל זה נאמר "אשרי אדם
מפחד תמיד", שמפחד שלא ישכח את היסוד
שלו. וגם כשהוא חי ביסוד שלו הוא בסכנה שלא
ישכח שהוא חי בסיבה, וגם כשחי בסיבה הוא

בסכנה שלא יבחר ב"פחד יצחק", רק שיהיה
"הבוחר בדוד עבדו". בכל הרף עין ובכל נשימה
ונשימה נמצא האדם בסכנות אלו, ואשרי אדם
עוז לו בך, שתמיד עוז לו בך, ואז יזכה
שמהשפלות שלו ומהאין שלו יגיע להכרה
שהחכמה שלו היא מהאין הנעלם. ואז הוא
זוכה להשיג בחינת "לא כן עבדי משה בכל ביתי
נאמן הוא", כי בבחינה שלו ובדרגה שלו הוא חי
בבחינה זו ש"בכל ביתי נאמן הוא".

ח

כל זה נאמר לכל אחד. רק שאנו חיים בבחינת
"עבדא בהפקירא נחא ליה" כיון שזה מאד קל
ונעים, ולמרות שיודעים שהפקרות מביאה
לאבדון, כל אחד חושב שמחר הוא ישתפר, ויש
מחר לאחר זמן. האמת היא שאם לא עכשיו
אימתי, מעכשיו צריך להתחיל לקיים את תפקידו
להכיר את המידה הרעה שלו, ואז יראה שיש
בחינה של בחירה שהקב"ה מחליש לו את המידה
הרעה, ועי"ז הוא מבחין בשכל הנעלם, והוא
בעצמו נהיה נעלם מהגוף, כי הוא חי בבחינת יסוד
האין, אין דקדושה - שכל החכמה שלו היא
מהאין, והוא משיג את האין דקדושה.

לאחר מכן כשהבחירה מסתלקת הוא צריך שוב
להתחיל מהתחלה. הוא צריך רק להתחיל כי
הרבש"ע רוצה תהלה מחומר, אך אחרי שהוא
מתחיל הוא רואה שלא הוא המתחיל. אם הוא
מונח ביסוד שלו בהכרח יראה שלא הוא העושה.
רבים אומרים "אני עושה" "אני עובד" "אני לומד"
והרבש"ע עוזר לי, הם סוברים שזה נקרא שהוא
חי עם הרבש"ע - הוא עובד והקב"ה עוזר לו,
והגאווה שלו נחשב אצלו רבש"ע. למרות
שהאדם צריך לעשות את ההתחלה, אם הוא
מונח ביסוד שלו הוא מוכרח להבחין שיש כח

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

כשאנו נגיע לכזו מדריגה תהיה בינו אהבה שאינה תלויה בדבר. כי אפילו אם החבר ציער אותי לא אשנא אותו ולא אדבר עליו לשון הרע, כי הצער שהוא גרם לי עורר אצלי לזכור את צער השכינה.

בגלל שהאדם הוא "מה" האין שלו גורם לו לשכוח את דביקות הבורא, ואינו נותן אל ליבו ששכינתא בגלותא, וכאשר החבר מצער אותו הוא מתקוטט עמו. אולם כאשר יתבונן שהחבר רק נשלח כדי לעורר אותו לזכור ששכינתא בגלותא, שהוא שכח מהריבון כל עולמים והוא חי בטבע - שזה הפירוש של "שכינתא בגלותא". החמור מכיר את האדון שלו מהאבוס, "ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו", ואילו הוא אוכל, ומרים את ידו להכניס משהו לפה או שותה מים, וכל פעולה שהוא עושה, והוא לא מכיר מי הוא הפועל את כל הפעולות הללו. תפקידו של כל אדם לעבוד שמהגשמיות יכיר שיש בורא, כמו חמור אבוס בעליו. ואז הוא לא יכעס על אף אחד. כי אם החבר לוחץ אותו הוא יבין שהכאבים הללו נועדו להביא אותו לשלימות של "אחזה אלוקה", כמו שדוד המלך אמר "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך". וכשיגיע לשלימות של "מה", כל חסרון שרואה אצל השני מיד רואה אותו בו עצמו, והכרת חסרונו תביא אותו לדביקות, עד שיגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר. הוא לא אוהב את השני בגלל שיש בו אינטרס, הוא אוהב אותו כי הוא מעורר אותו לדביקות הבורא, ע"י שיכיר שהוא חי רק ע"י הרחמים.

שמפעיל את כל הפעולות שלו, כי אחר שהיסוד שלו הוא רע איך מגיע אליו כזו פעולה. וכשהוא במצב כזה ומתחיל לעשות, מזה גופא "אחזה אלוקה" - הוא יודע שלא יכול להיות שזה ממנו, כי מה אנו מה חיינו, לא על צדקותנו אנו מפילים תחנונו לפניך כי על רחמך הרבים, ואז הוא חי עם הטמיר ונעלם ממש בחינת "פה אל פה".

ט

בכדי שנוכח למלא את התפקיד הזה של הקדושה בשלימות צריך לבקש מהרבש"ע שלא יתן לנו לרמות את עצמנו, ויזכה אותנו באחדות. אי אפשר ללכת לבד בשדה הקרב הזה, כי יסוד האנוש הוא "מה" "מה" אנוש כי תזכרנו", רק "טובים השניים מן האחד" ו"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק". כי אדם הראשון כשנברא והיה בבחינת "אדם", לקח הרבש"ע עצם מעצמו ובשר מבשרו וברא את חוה, כדי שהיא תביא תולדות והילדים יתאחדו בחזרה לבחינת "אדם". ואם אנו כולנו נתאחד בחזרה בבחינת "אדם" יתבטל החטא של עץ הדעת, והרבש"ע יביא אותנו שע"י האחדות הזו נזכה שהוא יתגלה.

רק בדרך זו יבוא המשיח. מי שחושב שמשיח יבוא בלא זה אלו דמיונות בעלמא. טוב שמדברים שמשיח כבר מגיע כדי שידעו שיש משיח, אבל חז"ל אמרו שאין משיח בא אלא בהיסח הדעת, והיסח הדעת פירושו שלימות הדעת, דהיינו וחטאתי נגדי תמיד (אדם מסיח דעתו מישותו), שהפגם שאחד רואה אצל השני מעורר אותו לראות את הפגם של עצמו, וכשהוא מציק לו הוא צריך להודות לו על זה שהוא מציק לו, כי בזה הוא מעורר אותו לדביקות הבורא שהפגם שלו השכיח ממנו.

המשך יבוא אי"ה

המשך פנינים יקרים

ויתילדו על משפחותם לבית אבותם (א, יח) ידוע שאומות העולם מתיחסים אחר אדם ולכן נקראו לאומים משא"כ אומה ישראלית אחר שקבלו התורה ונעשו המשכן וכליו זוכים להתיחס אחר האב ככתוב ויתילדו על משפחותם לבית אבותם, וזהו שאו מלשון התנשאות והרמה להתיחס למשפחותם לבית אבותם. (קדושת לוי)

ויהיו בני ראובן בכור ישראל וכו' (א, כ) שלא נפל ממעלתו בדיני שמים מפני תשובתו כענין ויהיו בני יעקב שנים עשר בני לאה בכור יעקב ראובן אע"פ שנפל ממנה בדיני אדם. (ספורנו)

איש על מחנהו ואיש על דגלו (א, נב) על כל אחד ואחד להקפיד שלא לחרוג מגבולותיו בגלל קנאתו בחברו, איש על מחנהו ואיש על דגלו שהרי אף קנאה רוחנית טעונה זהירות יתירה. (תורת נתן)

סביב למשכן העדות ולא יהיה קצף על עדת בני ישראל (א, נג) כאשר הם דבקים במשכן העדות אין מחלוקת בישראל. (לקוטי אמרי חיים)

וישמרו את משמרת משכן העדות (א, נג) פרש"י שלא יהיה קצף. התשוקה להשגות גבוהות כה אדירה עד שקיים חשש שבמרוצתם אחר הרוחניות יפרצו גבולות להכנס אל הקודש פנימה, לכך חזרה תורה כמה פעמים להזהירם על הקודש והמקדש. (רבי ליב רוטקין)

ונסע אהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנות (ב, יז) היות שהתורה מונחת בארון הקודש ראוי שיהיה האהל בתוך המחנות היינו כמרכזה, ואכן גם הבימה בבית הכנסת מקומה באמצע והכל מתרכז מסביבה. (חפץ חיים)

בתוך המחנות (ב, יז) למרות היותם קרובים ביותר למחנה שכינה לא התנשאו על ישראל אלא חשו עצמם כחלק בלתי נפרד מהכלל - וזהו בתוך המחנות. (בת עין)

יברכך ה' וישמרך (ו, כד) הקדים הברכה ואח"כ השמירה לומר שיצוה ה' שמירתו להם לפי ערך הברכה וגדולתה, עוד ירצה יברכך וכו' לא יסובב רעה מהברכה כדרך פן תאכל ושבעת וכו' (דברים ח) הרי שגמר אומר ואני אברכם. (אוה"ק)

ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבותיו (ב, לד) היינו שכל המנהגים טובים שהתנהגו בכיתם כמו בן התנהגו בדרך, והכלל שלא הניחו דבר ממנהגי אבותיהם הקדושים והיינו על בית אבותיו. (מעגלי צדק)

וחיו ולא ימותו (ד, יט) פרוש כי בהתעסקם בארון שבו התורה שהוא מקור החיים יאריכו ימים, ולא לחשש ההזק להיות מהגניעה והראות בו אמר שלא ימותו. (אוה"ק)

ויתן משה וכו' כאשר צוה ה' וגו' (ג, נא) קשה אחר שאמר הכתוב על פי ה' מה מקום לומר כאשר צוה ה'? ונראה כי בא הכתוב ושלל בחינת מחשבה שיש במעשה זה הטבה לאהרן אחיו שלא חשב במעשה זה רצון ה' הנהיגה לאחיו אלא לקיים מאמר ה' היה לו החפץ במעשהו. (אוה"ק)

למעול מעל בה' ואשמה הנפש ההיא (ה, ו) כבר באר הקבלה שזה נאמר על גזל הגר. בזמן הבית ואשמה כי אמנם הגזל אותו מחלל שם אלקיו בעיני הגר שבא לחסות תחת כנפיו, ולכן יקרא מועל בקדש וחייב אשם כמשפט כל מועל בו. (ספורנו)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
מייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

